

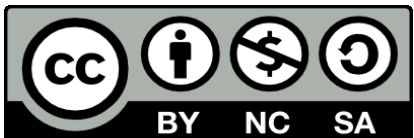

Διοίκηση Επιχειρήσεων

Ενότητα 3: Έννοια Επιχείρησης - Οικονομικής μονάδας

Ευγενία Πετρίδου

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

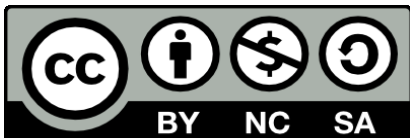

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΝΟΙΚΤΑ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ
ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Έννοια Επιχείρησης - Οικονομικής μονάδας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

- Τι είναι μία Οικονομική Μονάδα;
- Τι είναι ένας Οικονομικός Οργανισμός;
- Διάκριση Οικονομικών Οργανισμών ανάλογα με: το σκοπό που επιδιώκουν, το φορέα τους, το αντικείμενο παραγωγικής δραστηριότητας (τομέας παραγωγής), το μέγεθος και τη νομική μορφή.
- Συνασπισμοί Επιχειρήσεων.
- Είδη συνασπισμών.
- Συνεργασίες Επιχειρήσεων – το Franchising (δικαιόχρηση).
- Συνεργασίες Επιχειρήσεων – το Outsourcing Franchising (Εξωτερίκευση και δικαιόχρηση).
- Η παραγωγικότητα της Εργασίας.
- Πώς να μετρήσουμε την παραγωγικότητα.

Σκοποί ενότητας

Σκοπός της ενότητας αυτής είναι να δώσει την ευκαιρία στους φοιτητές/τριες να προσεγγίσουν εισαγωγικά τις βασικές έννοιες, τα χαρακτηριστικά και τη λειτουργία της επιχείρησης και της κάθε οικονομικής μονάδας. Ακόμη, να αντιληφθούν την έννοια της οικονομικής μονάδας ως σύστημα και να διακρίνουν τα διάφορα είδη της.

Τι είναι μία Οικονομική Μονάδα;

Ο συστηματικός συνδυασμός συντελεστών παραγωγής (**εργασίας, εδάφους, κεφαλαίου, μάνατζμεντ**) μέσω του οποίου επιχειρείται η κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών.

Τι είναι ένας Οικονομικός Οργανισμός;

- Είναι μια μορφή οικονομικής οργάνωσης ατόμων και περιουσιακών στοιχείων (υλικών και άυλων) που ως σκοπό της έχει τη δημιουργία κάποιου παραγωγικού αποτελέσματος και κατ' επέκταση τη δημιουργία κερδών.
- Συνηθέστερα στην Οικονομική Επιστήμη καλείται **Επιχείρηση**.

Διάκριση Οικονομικών Οργανισμών ανάλογα με το σκοπό που επιδιώκουν (1)

- **Κερδοσκοπικοί Οικονομικοί Οργανισμοί - Επιχειρήσεις:** Όλες οι επιχειρήσεις που παράγουν και διανέμουν αγαθά και υπηρεσίες με σκοπό να επιτύχουν ικανοποιητική κερδοφορία.
- **Μη Κερδοσκοπικοί Οικονομικοί Οργανισμοί:** Όλες οι επιχειρήσεις που παράγουν και διανέμουν αγαθά και υπηρεσίες **ΔΩΡΕΑΝ** ή σε **συμβολική τιμή**. Στην περίπτωση αυτή γίνεται για κάλυψη του κόστους παραγωγής τους και **ΟΧΙ** για τη μεγιστοποίηση των κερδών τους.

Διάκριση Οικονομικών Οργανισμών ανάλογα με το σκοπό που επιδιώκουν (2)

Στοιχειώδης κατηγοριοποίηση των μη κερδοσκοπικών οργανισμών:

- **ΣΥΛΛΟΓΟΙ - ΣΩΜΑΤΕΙΑ** (Unicef, το «Χαμόγελο του Παιδιού», η Ελληνική Αντικαρκινική Εταιρεία, ο Φαρμακευτικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης).
- **ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΑ** (Ινστιτούτο Γκαίτε, Θερβάντες, το Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού, το Ινστιτούτο Βιοϊατρικής Τεχνολογίας).
- **ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ - ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ - ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ** (Οικονομικό Επιμελητήριο Θεσσαλονίκης).
- **ΕΞΙΣΩΤΙΚΟΙ - ΚΤΗΤΙΚΟΙ - ΕΛΛΕΙΜΜΑΤΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ** (Δ.Ε.Η., Ε.Υ.Α.Θ., Ε.Ρ.Τ., Γηροκομείο Αθηνών, Οργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδας, Κοινωνική Πρόνοια).

Διάκριση Οικονομικών Οργανισμών ανάλογα με το φορέα τους (1)

- **Ιδιωτικοί Οικονομικοί Οργανισμοί:** ατομικές επιχειρήσεις, εταιρείες εμπορίας, μεταποίησης, παροχής υπηρεσιών, βιομηχανικές μονάδες, εταιρείες παροχής συμβουλών, πολυεθνικές εταιρείες.
- **Δημόσιοι Οικονομικοί Οργανισμοί:**
  - α) Οργανισμοί της γενικής κυβέρνησης (με υποκατηγορία την τοπική αυτοδιοίκηση, δηλαδή τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ΟΤΑ).
  - β) Δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί (ΔΕΚΟ).
- **Μικτοί Οικονομικοί Οργανισμοί:** στην ιδιοκτησία και διαχείρισή τους συμμετέχει το κράτος, άλλα ΝΠΔΔ και ιδιώτες.

Διάκριση Οικονομικών Οργανισμών ανάλογα με το φορέα τους (2)

- **Ιδιωτικοί Οικονομικοί Οργανισμοί:** Microsoft, Heineken, EuroConsultants SA.
- **Δημόσιοι Οικονομικοί Οργανισμοί:** Υπουργείο Παιδείας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Δήμος Θεσσαλονίκης, Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, Ιπποκράτειο Νοσοκομείο.
- **Μικτοί Οικονομικοί Οργανισμοί:** Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, Εγνατία οδός.

Διάκριση Οικονομικών Οργανισμών ανάλογα με το αντικείμενο παραγωγικής δραστηριότητας (τομέας παραγωγής)

- Επιχειρήσεις του πρωτογενούς τομέα ή **αρχικής παραγωγής.**
- Επιχειρήσεις του δευτερογενούς τομέα ή **μεταποιητικές επιχειρήσεις.**
- Επιχειρήσεις του τριτογενούς τομέα ή **επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών.**

Κατηγοριοποίηση επιχειρήσεων με βάση το αντικείμενο παραγωγικής δραστηριότητας

- **Διαπίστωση:** Κάθε διακριτή παραγωγική δραστηριότητα συνιστά και μία οικονομική δραστηριότητα, αναγνωρίστηκε η ανάγκη για μία στοιχειώδη κωδικοποίηση όλων των επιχειρήσεων με βάση την οικονομική τους δραστηριότητα.
- **Υλοποίηση:** Στην Ελλάδα η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία και στην Ευρωπαϊκή Ένωση η Eurostat κατηγοριοποίησαν τις επιχειρήσεις με βάση το αντικείμενο της παραγωγικής τους δραστηριότητας, υποστηρίζοντας έτσι ένα πλήρες και σωστό μητρώο επιχειρήσεων στο οποίο η κάθε δραστηριότητα θα περιγράφεται με ακρίβεια.

www.gsis.gr : Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Σύμφωνα με αυτή την κατηγοριοποίηση κάθε επιχείρηση αποκτά έναν κωδικό αριθμό αναφοράς, ο οποίος αναφέρεται στη γνωστή **«Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων της Οικονομικής δραστηριότητας - ΣΤΑΚΟΔ»**.

Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων της Οικονομικής Δραστηριότητας-ΣΤΑΚΟΔ (1)

- Παρέχεται ένα ομοιόμορφο πλαίσιο σε εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο (NACE) για την **τυποποίηση και διάκριση** των διαφόρων οικονομικών οργανισμών με βάση τον κλάδο της οικονομικής τους δραστηριότητας.
- Είναι δυνατή η **συλλογή, ανάλυση, επεξεργασία και εμφάνιση στατιστικών δεδομένων** που αφορούν την καθεμία δραστηριότητα, και επομένως, και συνολικά ένα συγκεκριμένο κλάδο, και προφανέστατα και τις επιχειρήσεις που τον συνθέτουν.
- Παράδειγμα: μία ξενοδοχειακή μονάδα δραστηριοποιείται στον κλάδο υπηρεσιών παροχής καταλύματος του τριτογενούς τομέα παραγωγής. Μέσα από στατιστική επεξεργασία των δραστηριοτήτων της, αλλά και συνολικά των ομοειδών επιχειρήσεων του κλάδου, δίνεται η δυνατότητα συλλογής και τεκμηρίωσης δεδομένων και στοιχείων αναφορικά με την τουριστική κίνηση τους θερινούς μήνες ή στις περιόδους χαμηλής ζήτησης.

Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων της Οικονομικής Δραστηριότητας-ΣΤΑΚΟΔ (2)

- **Πρωτογενής τομέας παραγωγής:**
  - A) Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία.
  - B) Ορυχεία και Λατομεία.
- **Δευτερογενής τομέας παραγωγής:**
  - Γ) Μεταποίηση.
  - Δ) Παροχή Ηλεκτρικού ρεύματος, Φυσικού Αερίου, Ατμού και Κλιματισμού.
  - Ε) Παροχή Νερού, Επεξεργασία Λυμάτων, Διαχείριση Αποβλήτων και Δραστηριότητες Εξυγίανσης.
  - ΣΤ) Κατασκευές.

Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων της Οικονομικής Δραστηριότητας-ΣΤΑΚΟΔ (3)

- **Τριτογενής τομέας παραγωγής:**

Ζ) Χονδρικό και Λιανικό Εμπόριο, Επισκευή Μηχανοκίνητων Οχημάτων και Μοτοσικλετών.

Η) Μεταφορά και Αποθήκευση.

Θ) Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Υπηρεσιών Εστίασης.

Ι) Ενημέρωση και Επικοινωνία.

ΙΑ) Χρηματοπιστωτικές και Ασφαλιστικές Δραστηριότητες.

ΙΒ) Διαχείριση Ακίνητης Περιουσίας.

ΙΓ) Επαγγελματικές, Επιστημονικές και Τεχνικές Δραστηριότητες.

ΙΔ) Διοικητικές και Υποστηρικτικές Δραστηριότητες.

ΙΕ) Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα, Υποχρεωτική Κοινωνική Ασφάλιση.

ΙΣΤ) Εκπαίδευση.

ΙΖ) Δραστηριότητες Σχετικές με την Ανθρώπινη Υγεία και την Κοινωνική Μέριμνα.

ΙΗ) Τέχνες, Διασκέδαση και Ψυχαγωγία.

ΙΘ) Άλλες Δραστηριότητες Παροχής Υπηρεσιών.

Ένα απλό παράδειγμα (1)

Ένα γεωργικό προϊόν (π.χ. καλλιέργεια βιομηχανικής ντομάτας) κατηγοριοποιείται ως προϊόν του πρωτογενούς τομέα παραγωγής.

Η κωδικοποίησή του, με βάση την Εθνική Ονοματολογία Οικονομικών Δραστηριοτήτων, είναι **01.13.34.04**. του τομέα Α. Τι άραγε σημαίνει αυτό;

- Ο πρώτος διψήφιος κωδικός **01**: κωδικός τμήματος => Φυτική και Ζωική Παραγωγή, θήρα και συναφείς δραστηριότητες.
- Ενώνω με τον επόμενο από δεξιά διαδοχικό αριθμό, δηλαδή **01.1**: κωδικός ομάδας => Καλλιέργεια μη πολυετών φυτών.
- Ενώνω με τον επόμενο από δεξιά διαδοχικό αριθμό, δηλαδή **01.13**: κωδικός τάξης => Καλλιέργεια λαχανικών και πεπτονοειδών, ριζών και κονδύλων.

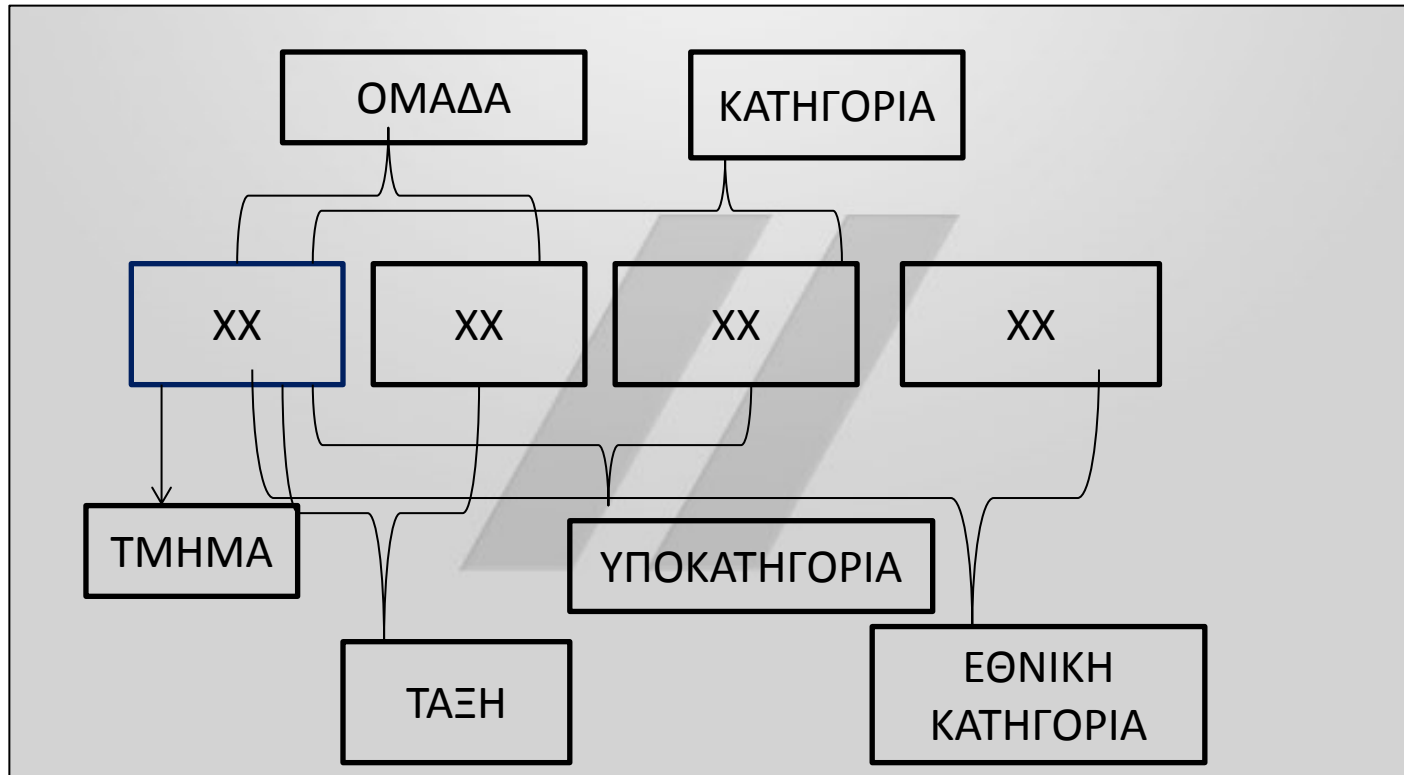

Ένα απλό παράδειγμα (2)

- Ενώνω με τον επόμενο από δεξιά διαδοχικό αριθμό, δηλαδή **01.13.3**: κωδικός κατηγορίας => Καλλιέργεια άλλων λαχανικών που φέρουν καρπούς (οπωροφόρων).
- Ενώνω με τον επόμενο από δεξιά διαδοχικό αριθμό, δηλαδή **01.13.34**: κωδικός υποκατηγορίας => Καλλιέργεια ντοματών.
- Ενώνω με τους δύο επόμενους δεξιά διαδοχικούς αριθμούς, δηλαδή **01.13.34.04**: κωδικός εθνικής κατηγορίας => Καλλιέργεια ντοματών βιομηχανικών.

Συνοψίζοντας

Σχήμα 1: Πετρίδου, Ε., (2011). Διοίκηση – Management: Μία εισαγωγική προσέγγιση, τρίτη έκδοση, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σοφία.

Διάκριση των οικονομικών οργανισμών ανάλογα με το μέγεθος

Σχήμα 2: Πετρίδου, Ε., (2011). Διοίκηση – Management: Μία εισαγωγική προσέγγιση, τρίτη έκδοση, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σοφία.

Στατιστικά στοιχεία για τις Ελληνικές επιχειρήσεις

- Σύμφωνα με στοιχεία του ΕΟΜΜΕΧ (Ελληνικός Οργανισμός Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας), μέχρι και το τέλος του 2010 το **99,52%** των επιχειρήσεων στη χώρα μας είναι πολύ μικρές και μικρές και απασχολούν περίπου **2.000.000** εργαζόμενους, ποσοστό 75 % περίπου του συνόλου των εργαζομένων στις επιχειρήσεις.
- Οι πολύ μικρές επιχειρήσεις στη χώρα μας ανέρχονται σε **820.021**, αριθμός που μεταφράζεται σε ποσοστό **96,49 %** του όλου αριθμού των ιδιωτικών επιχειρήσεων στην Ελληνική επικράτεια. Αυτές οι επιχειρήσεις απασχολούν συνολικά **1.538.632** εργαζόμενους, δηλαδή ποσοστό **57,96 %** του όλου αριθμού των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις ιδιωτικού τομέα.

Διάκριση των οικονομικών οργανισμών ανάλογα με τη νομική τους μορφή (1)

Ατομική Επιχείρηση:

- Η παλαιότερη και πιο απλή μορφή επιχείρησης.
- Ιδρύεται και διοικείται από ένα μόνο άτομο (φυσικό πρόσωπο), το οποίο έχει και την αποκλειστική αρμοδιότητα και ευθύνη για την λειτουργία και πρόοδο της επιχείρησής του.
- Ευθύνεται απεριόριστα για το σύνολο των αποφάσεων που λαμβάνει, και επομένως, για τις συνέπειες που προκύπτουν από αυτές.
- Διατηρεί την αυτεπιστασία του έργου (προϊόντος ή υπηρεσίας) που παράγει η επιχείρησή του.
- Πλεονεκτεί ως προς την ευελιξία στη διοίκηση και στις επιχειρηματικές αποφάσεις.
- Μειονεκτεί λόγω προβληματικού μάνατζμεντ που ασκείται από ένα μόνο άτομο και όχι από ομάδα συνεργατών.

Διάκριση των οικονομικών οργανισμών ανάλογα με τη νομική τους μορφή (2)

Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.):

- Συμμετέχουν δύο ή και περισσότερα φυσικά πρόσωπα (συχνά με συγγενική σχέση μεταξύ τους) που καλούνται **εταίροι**.
- Οι εταίροι **ευθύνονται απεριόριστα και σε ολόκληρο** έναντι των υποχρεώσεων της Ο.Ε. προς τρίτους.
- Η απεριόριστη ευθύνη σημαίνει ότι καθένας από τους εταίρους ευθύνεται με το σύνολο των περιουσιακών του στοιχείων (ακίνητα, κινητά, ρευστά διαθέσιμα, δικαιώματα σε άλλες εταιρείες) έναντι των υποχρεώσεων της ομόρρυθμης εταιρείας στην οποία συμμετέχει.
- Η σε ολόκληρο ευθύνη εκφράζει την αλληλεγγύη μεταξύ των εταίρων, προσδίδοντας τη σημασία της επίρριψης ευθυνών ακόμα και για ενέργειες που μεμονωμένα κάποιος εκ των εταίρων λαθεμένα προέβη χωρίς προηγούμενη ενημέρωση ή συναποδοχή από τους υπόλοιπους εταίρους.

Διάκριση των οικονομικών οργανισμών ανάλογα με τη νομική τους μορφή (3)

Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.) (συνέχεια):

- Οι λεπτομέρειες της συνεργασίας των εταίρων, τα ποσοστά συμμετοχής τους στο κεφάλαιο και στα κέρδη, καθώς και το σύνολο των λεπτομερειών σύστασης μιας ομόρρυθμης εταιρείας καταγράφονται σε ένα συμβολαιογραφικό έγγραφο, **το καταστατικό ιδρύσεως.**
- Ως νομικό πρόσωπο, αποκτά από αυτή της την ιδιότητα ορισμένα χαρακτηριστικά: **έχει επωνυμία, έδρα, ιθαγένεια και όργανα** (φυσικά πρόσωπα) που την εκπροσωπούν και αυτοδικαίως διαχειρίζονται τις εταιρικές της υποθέσεις και την περιουσία της.

Διάκριση των οικονομικών οργανισμών ανάλογα με τη νομική τους μορφή (4)

Ετερόρρυθμη εταιρεία (Ε.Ε.):

- Συστήνεται μεταξύ ενός ή πολλών συνεταίρων που είναι αλληλέγγυα υπεύθυνοι μεταξύ τους και ευθύνονται όπως ακριβώς και στην **Ομόρρυθμη εταιρεία** απεριόριστα και σε ολόκληρο, και ενός ή πολλών απλών χρηματοδοτών που **ευθύνονται περιορισμένα και σε ορισμένο μέρος**, δηλαδή μέχρι το ποσό της εταιρικής τους συμμετοχής.
- Οι μεν πρώτοι καλούνται ομόρρυθμοι εταίροι, οι δε δεύτεροι ετερόρρυθμοι.
- Διακρίνουμε 2 είδη Ε.Ε.:
  1. Απλή ετερόρρυθμη.
  2. Κατά μετοχές (μετοχική) ετερόρρυθμη.

Διάκριση των οικονομικών οργανισμών ανάλογα με τη νομική τους μορφή (5)

Ετερόρρυθμη εταιρεία (Ε.Ε.) (συνέχεια):

- Η βασική διαφορά είναι ότι **στην απλή ετερόρρυθμη τα μερίδια των ετερορρύθμων εταίρων είναι Αμεταβίβαστα & Ανεκχώρητα**, δηλαδή δεν αλλάζει η κυριότητα και κατοχή τους προς τρίτο άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ενώ **στην κατά μετοχές ετερόρρυθμη εταιρεία**, τα μερίδια των ετερορρύθμων εταίρων παρίστανται με μετοχικούς τίτλους (όπως στην ανώνυμη εταιρεία), που **είναι ελεύθερα μεταβιβάσιμοι** σε οποιονδήποτε τρίτο.
- Ο Ετερόρρυθμος εταίρος δε μπορεί να αναμιχθεί σε εμπορικές υποθέσεις της εταιρείας κατά τέτοιο τρόπο που να προκαλέσει στους συναλλασσόμενους με την εταιρεία την εντύπωση πως λειτουργεί σαν διαχειριστής.
- Μπορεί να εργαστεί στην εταιρεία ως υπάλληλος με σχέση μίσθωσης εργασίας.
- Απαγορεύεται ο ετερόρρυθμος εταίρος να εκπροσωπεί την εταιρεία έναντι τρίτων.

Διάκριση των οικονομικών οργανισμών ανάλογα με τη νομική τους μορφή (6)

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.):

- Έχει δικό της κεφάλαιο, το οποίο είναι διαιρεμένο σε ίσα εταιρικά μερίδια, τα οποία όμως σε καμία περίπτωση δεν επέχουν θέση αξιόγραφων.
- Καθένας εκ των εταίρων που κατέχει εταιρικά μερίδια δεν έχει το δικαίωμα να τα μεταβιβάσει αυτοβούλως, αλλά θα πρέπει προηγουμένως να υπάρχει η σύμφωνη γνώμη όλων των υπολοίπων εταίρων.
- Το ελάχιστο κεφάλαιο σύστασης έχει προσδιοριστεί στις 4.500 € (Νόμος 3661/08), το ήμισυ του οποίου θα καταβάλλεται υποχρεωτικά σε μετρητά.
- Το καθένα εταιρικό μερίδιο δεν μπορεί να έχει ελάχιστη αξία μικρότερη των 30 € και αν είναι μεγαλύτερη, θα πρέπει να είναι πολλαπλάσια του ποσού αυτού.
- Διοικείται από τη γενική συνέλευση των εταίρων.

Διάκριση των οικονομικών οργανισμών ανάλογα με τη νομική τους μορφή (7)

Ανώνυμη εταιρεία (Α.Ε.):

- Έχει ιστορία περίπου 100 χρόνων στην Ελληνική οικονομία (ιδρύθηκε βάσει του νόμου 2190/1920).
- Αποτελεί μια μορφή κεφαλαιουχικής εταιρείας, το κεφάλαιό της είναι μετοχικό, δηλαδή διαιρεμένο σε μερίδια που ονομάζονται μετοχές.
- Μεγαλύτερος αριθμός μετοχών σημαίνει μεγαλύτερη δύναμη.
- Μια μετοχή μεταφράζεται σε μια ψήφο στη **Γενική συνέλευση** της εταιρείας, η οποία είναι και ένα από τα όργανα διοίκησής της.
- Ένα άλλο όργανο διοίκησης μιας Α.Ε. είναι το Διοικητικό συμβούλιο, του οποίου όμως τα μέλη διορίζονται (ψηφίζονται) από τη Γενική συνέλευση. Το Διοικητικό συμβούλιο της Α.Ε. εκλέγει τον Πρόεδρο και τον ή τους διευθύνοντες συμβούλους.

Διάκριση των οικονομικών οργανισμών ανάλογα με τη νομική τους μορφή (8)

Ανώνυμη εταιρεία (Α.Ε.) (συνέχεια):

Οι μετοχές μιας Α.Ε. μπορούν να είναι 3 ειδών, δηλαδή **κοινές, προνομιούχες και μετοχές επικαρπίας**.

- Μια κοινή μετοχή προσφέρει δικαιώματα στον μέτοχο για ίσης αξίας συμμετοχή στα κέρδη και δικαιώματα αναφορικά με την αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου και συμμετοχή του στο προϊόν λύσης - εκκαθάρισης. Επίσης, μία κοινή μετοχή προσφέρει το δικαίωμα μιας ψήφου στη Γενική Συνέλευση των μετόχων.
- Μία προνομιούχος μετοχή περιλαμβάνει πολλά από τα δικαιώματα της κοινής μετοχής, επιπλέον όμως παρέχει το πλεονέκτημα για λήψη μερίσματος και το πλεονέκτημα να προηγείται στην αποζημίωση σε περίπτωση λύσης - εκκαθάρισης. Στερείται του δικαιώματος ψήφου και συμμετοχής στη διαχείριση της εταιρείας.
- Μία μετοχή επικαρπίας παρέχεται σε αντικατάσταση μιας κοινής μετοχής που έχει αποσβεστεί (συνήθως λόγω μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου).

Διάκριση των οικονομικών οργανισμών ανάλογα με τη νομική τους μορφή (9)

Ανώνυμη εταιρεία (Α.Ε.) (συνέχεια):

- Το ελάχιστο κεφάλαιο κατά την ίδρυσή της είναι 60.000 €, το οποίο και καταβάλλεται υποχρεωτικά από την αρχή σε τράπεζα.
- Το καταβαλλόμενο κεφάλαιο διαιρείται σε μετοχές εύρους αξίας από 0,30 € μέχρι 100 €.

Συνασπισμοί Επιχειρήσεων (1)

- Είναι η αναζήτηση συνεργασιών μεταξύ διαφόρων επιχειρήσεων με σκοπό να περιοριστούν προβλήματα όπως: **ο ανταγωνισμός, οι οικονομικές δυσχέρειες, η ελλιπής γνώση μιας αγοράς και οι ελλείψεις στο μάνατζμεντ** που μία μεμονωμένη επιχείρηση αντιμετωπίζει.
- Σκοπός ενός συνασπισμού είναι **η δημιουργία ενός κοινού μετώπου** έναντι του ανταγωνισμού που υπάρχει σε μία ορισμένη αγορά (**προϊόντος, υπηρεσίας, γεωγραφικής περιοχής**), η συγκέντρωση δηλαδή «**συμμαχικών εφεδρειών**».

Συνασπισμοί Επιχειρήσεων (2)

Τα δύο βασικά είδη συνασπισμών είναι:

- **Ο συνασπισμός Αμυντικού Χαρακτήρα:** οι επιχειρήσεις, αναγνωρίζοντας τις αδυναμίες και τα τρωτά τους σημεία, επιζητούν συμμαχίες ώστε να τα ελαχιστοποιήσουν ή να τα εξουδετερώσουν.
- **Ο συνασπισμός Επιθετικού Χαρακτήρα:** μία επιχείρηση, μαζί με άλλες, έρχεται για να σαρώσει μία αγορά, να ελαχιστοποιήσει ή να μηδενίσει τον ανταγωνισμό δημιουργώντας ολιγοπωλιακή ή και μονοπωλιακή δομή και να εκτοξεύσει τα κέρδη της στα ύψη. Στους συνασπισμούς επιθετικού χαρακτήρα παρατηρείται μεσοπρόθεσμα μία επιδιωκόμενη κυριαρχία στην αγορά μέσω της άσκησης και επιβολής **κοινής τιμολογιακής πολιτικής** για συγκεκριμένα είδη ή υπηρεσίες.
- Σε κάθε περίπτωση: **Συνασπισμός = Οικονομική Ένωση.**

Είδη συνασπισμών (1)

- Οι συμφωνίες κυρίων (gentlemen agreement).
- Τα καρτέλ (cartel).
- Τα κόνσερν (concern).
- Τα τραστ (trust).
- Οι κοινοπραξίες (pools).
- Εταιρείες συμμετοχών ή διαχείρισης κεφαλαίων (holding companies).

Είδη συνασπισμών (2)

- **Οι συμφωνίες κυρίων (gentlemen agreements):** Χαλαρές και όχι συνήθως γραπτές συμφωνίες μεταξύ δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου σε μία γεωγραφική περιοχή. Συμφωνούνται, με βάση το εθιμικό δίκαιο, όλα όσα από κοινού έχουν αποφασιστεί να δεσμεύουν ηθικά τις συμβαλλόμενες πλευρές (**ύψος τιμής, περιοχή, ακτίνα δράσης**).
- **Τα καρτέλ (cartel):** Γραπτή συμφωνία μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου που δραστηριοποιούνται στην ίδια αγορά τοπική/εθνική/διεθνή, με σκοπό την αποφυγή του ανταγωνισμού μεταξύ τους και την εξάλειψη των συνεπακόλουθων του στην κερδοφορία τους. Μέσω του καρτέλ αποφασίζουν να αποδεχθούν μία **κοινή και ενιαία τιμή** για το παρόμοιο προϊόν ή υπηρεσία που η καθεμιά προσφέρει, αλλά οι συμφωνίες είναι δυνατόν να αφορούν και τις ποσότητες, ποιότητες ή ποικιλίες των προϊόντων ή ακόμη και τα τμήματα της αγοράς που θα διατίθενται.

Είδη συνασπισμών (3)

- **Τα κόνσερν (concern):** Ενώσεις επιχειρήσεων που **διατηρούν** μέσα στην ένωση τη **νομική τους αυτοτέλεια**, ωστόσο, όμως, υπάγονται σε ένα νέο και ιδιαίτερο σχήμα συνεργατικής οικονομικής πολιτικής δράσης και διοίκησης (**παραδείγματα: οι εταιρείες διαχείρισης χαρτοφυλακίου, ανταλλαγής μετοχών**).
- **Τα τραστ (trust):** Συγχωνεύσεις πολλών επιχειρήσεων σε μία μεγάλη, την ονομαζόμενη και επιχείρηση τραστ, με σκοπό να ισχυροποιηθεί περισσότερο η μεγάλη επιχείρηση και να επιβληθεί στις αγορές. Μέσω της διαδικασίας του τραστ, **οι συγχωνευόμενες επιχειρήσεις χάνουν πλήρως τη διοικητική και οικονομική τους αυτοτέλεια** και στην ουσία προσυπογράφουν, ώστε το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών τους να μεταφερθούν στη νέα μεγάλη επιχείρηση, της οποίας αποτελούν μέρος.

Είδη συνασπισμών (4)

- **Οι κοινοπραξίες (pools):** Μία ένωση φυσικών και νομικών προσώπων για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού. Αυτός επιδιώκεται συχνά μέσω συμφωνιών των επιχειρήσεων για κατάργηση του μεταξύ τους ανταγωνισμού, για **σύμπραξη** με σκοπό τη **μείωση του κόστους παραγωγής** μέσω κοινής γραμμής δράσης έναντι των προμηθευτών και μείωση του κόστους προμήθειας πρώτων υλών. Μία σύγχρονη έκφραση της κοινοπραξίας αποτελεί η **στρατηγική επιχειρησιακή συμμαχία (strategic business alliances, SBAs)** και αναφέρεται σε συνεργασίες, η διάρκεια και οι όροι των οποίων καθορίζονται με συμβόλαιο.
- **Εταιρείες συμμετοχών ή διαχείρισης κεφαλαίων (holding companies):** Οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν ανήκουν σε όμιλο εταιρειών στον οποίο η διοίκηση όλων έχει ανατεθεί σε μία εταιρεία, **την εταιρεία διαχείρισης κεφαλαίων (holding)**, για να ασκείται περισσότερο αποτελεσματικά και συντονισμένα.

Συνεργασίες Επιχειρήσεων – το Franchising (δικαιόχρηση)

- Προσδιορίζει μία μέθοδο διανομής προϊόντων, αλλά και υπηρεσιών, μέσα από μία σχέση συνεργασίας που αναπτύσσεται μεταξύ δύο συνήθως επιχειρήσεων και μία επιχειρηματική μέθοδο που αφορά την εκχώρηση ενός δικαιώματος ή προνομίου από μία επιχείρηση σε μία άλλη. Η μία καλείται franchisor (δικαιοπάροχος) και η άλλη franchisee (δικαιοδόχος).
- Ο δικαιοπάροχος εκχωρεί τα δικαιώματα ή προνόμια στον δικαιοδόχο να πωλεί προϊόντα και υπηρεσίες που αυτός έχει εισάγει και αναπτύξει στην αγορά. Η παροχή δικαιωμάτων αφορά θέματα αδειοδότησης των εμπορικών σημάτων και των μεθόδων επιχειρηματικής δραστηριότητας, όπως τη δημιουργία καταστημάτων αλυσίδας (Goody's), καταστημάτων λιανικής πώλησης που μοιράζονται ένα εμπορικό σήμα και την κεντρική διαχείριση (Zara), επιχειρήσεων που διατηρούν το αποκλειστικό δικαίωμα να πωλούν επώνυμα προϊόντα (Fokas καταστήματα που πωλούν π.χ. Boss).

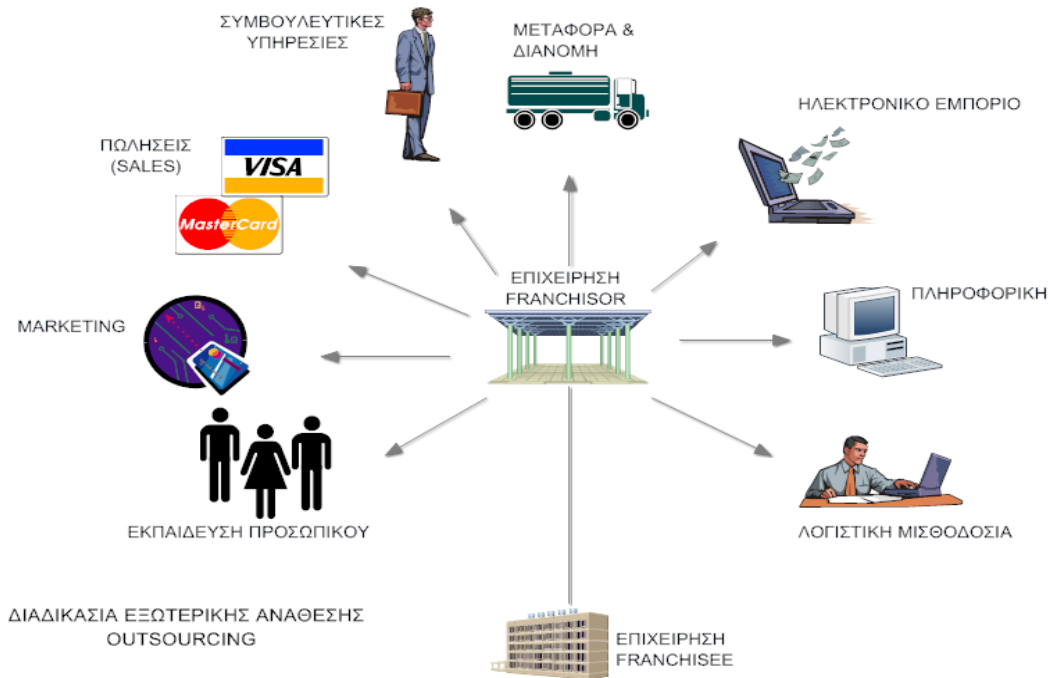

Συνεργασίες Επιχειρήσεων – το Outsourcing Franchising (Εξωτερίκευση και δικαιόχρηση)

- Μία μικρή αλυσίδα επιχειρήσεων που δραστηριοποιείται στο franchising ως franchisor (δικαιοπάροχος) μπορεί να ζητά **“εξωτερική βοήθεια”** για να καλύψει τις ελλείψεις της και να βελτιώσει την τεχνογνωσία και το δίκτυο των πωλήσεών της.
- Πολλές εταιρείες απευθύνονται σε εξωτερικούς συνεργάτες για να αγοράσουν υπηρεσίες τεχνογνωσίας, πείρα και εξειδίκευση σε θέματα marketing, διανομής, διαφήμισης, ανάπτυξης του δικτύου πωλήσεων, αλλά και συμβουλευτικές και άλλες υποστηρικτικές υπηρεσίες.
- Με λίγα λόγια, οι εταιρείες αυτές εξωτερικεύουν ένα μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων και λειτουργιών τους που δεν μπορούν από μόνες να υλοποιήσουν, ώστε να πετύχουν καλύτερες αποδόσεις και κερδοφορία.

Το Outsourcing Franchising (Εξωτερίκευση και δικαιόχρηση)

Σχήμα 3: Πετρίδου, Ε., (2011). Διοίκηση – Management: Μία εισαγωγική προσέγγιση, τρίτη έκδοση, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σοφία.

Η παραγωγικότητα της Εργασίας

Παραγωγικότητα: Ποσότητα παραγωγής αγαθών - υπηρεσιών

Διαθέσιμη ποσότητα παραγωγικών συντελεστών

Μια αγροτική επιχείρηση που καλλιεργεί και παράγει πορτοκάλια, μετρήθηκε ότι πραγματοποίησε σοδειά 100.000 κιλών σε μία καλλιεργητική περίοδο. Για να παράγει τα πορτοκάλια υποθέτουμε ότι ο μοναδικός παραγωγικός συντελεστής είναι η ανθρώπινη εργασία που καλλιεργεί, ποτίζει και κάνει τη συγκομιδή. Υποθέσαμε ότι η διαθέσιμη ποσότητα του ανθρώπινου δυναμικού ήταν 100 εργάτες, άρα, με βάση την παραπάνω σχέση, εύκολα υπολογίζουμε ότι η παραγωγικότητα της αγροτικής επιχείρησης είναι: $100.000/100 = 1.000$ κιλά ανά εργάτη.

Παραγωγικότητα: Ποσότητα παραγωγής **και ποιότητα** αγαθών - υπηρεσιών

Διαθέσιμη ποσότητα **και ποιότητα** παραγωγικών συντελεστών

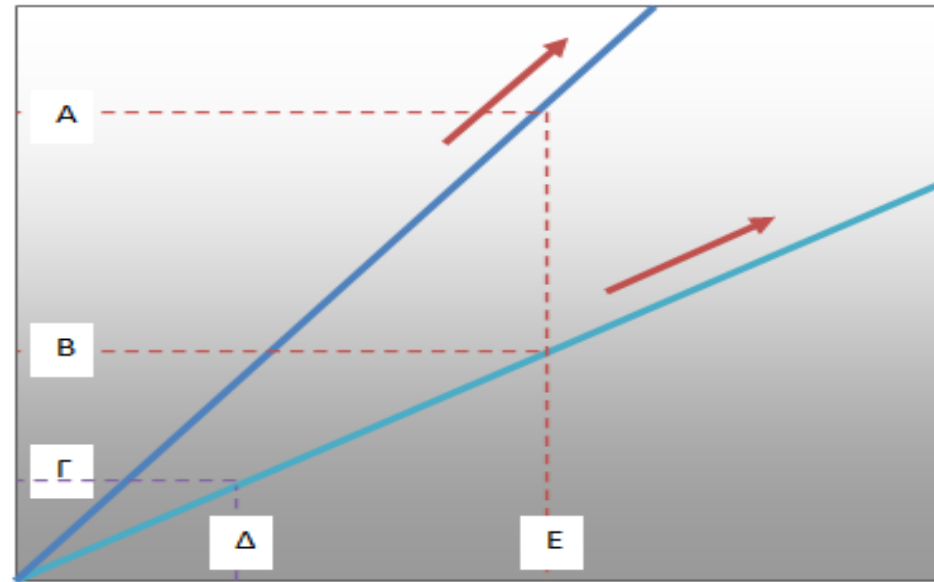

Παραγωγικότητα και Οικονομικότητα

Q παραγωγικής εκροής

Αύξηση στην παραγωγή
συνέπεια αύξησης της
παραγωγικότητας της
εργασίας

Αύξηση στην παραγωγή
συνέπεια αύξησης της
ποσότητας των
παραγωγικών
συντελεστών

Αύξηση.....

Q παραγωγικής εισροής

Σχήμα 4: Πετρίδου, Ε., (2011). Διοίκηση – Management: Μία εισαγωγική προσέγγιση, τρίτη έκδοση, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σοφία.

Πώς να μετρήσουμε την παραγωγικότητα

- Εξετάστε το είδος της εργασίας που κάνουν οι υπάλληλοι στην επιχείρησή σας.
- Μετρήστε σε διαφορετικές στιγμές του ωραρίου εργασίας τους το ποσό των δεδομένων που καταχωρούν ανά ώρα ή τον αριθμό των μονάδων που επιτυχώς συναρμολογούν.
- Καταγράψτε τα ημερήσια στοιχεία σε διαφορετικές ώρες της ημέρας, αλλά και σε διάφορες ημέρες την εβδομάδα ή το μήνα, και αποθηκεύστε τα σε μία εφαρμογή ενός στατιστικού πακέτου.
- Αξιολογήστε ποιοτικούς παράγοντες. Αν έχετε αναθέσει έργο, χωρίστε το στάδια και παρατηρήστε εάν αυτά ολοκληρώνονται στην ώρα τους και βάσει προδιαγραφών.
- Παρεμβαίνετε συμβουλευτικά, μην υπερφορτώνετε με δουλειά, βάζετε συχνά μικρούς και εύκολα μετρήσιμους στόχους που, επίσης, συχνά θα ανανεώνονται.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων

Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:

- Σχήμα 1: Πετρίδου, Ε., (2011). Διοίκηση – Management: Μία εισαγωγική προσέγγιση, τρίτη έκδοση, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σοφία.
- Σχήμα 2: Πετρίδου, Ε., (2011). Διοίκηση – Management: Μία εισαγωγική προσέγγιση, τρίτη έκδοση, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σοφία.
- Σχήμα 3: Πετρίδου, Ε., (2011). Διοίκηση – Management: Μία εισαγωγική προσέγγιση, τρίτη έκδοση, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σοφία.
- Σχήμα 4: Πετρίδου, Ε., (2011). Διοίκηση – Management: Μία εισαγωγική προσέγγιση, τρίτη έκδοση, Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Σοφία.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ευγενία Πετρίδου.
«Διοίκηση Επιχειρήσεων. Έννοια Επιχείρησης - Οικονομικής μονάδας». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://opencourses.auth.gr/courses/OCRS521/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

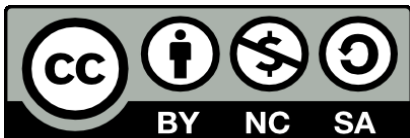
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μάντη Αναστασία
Θεσσαλονίκη, Χειμερινό Εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

